NOCTURNES

Opp. 9, 15, 27, 32, 37, 48, 55, 62

NATIONAL EDITION
Edited by JAN EKIER

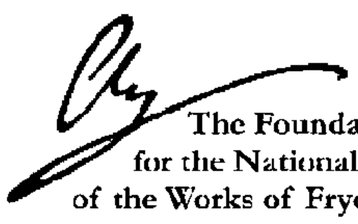

The Foundation
for the National Edition
of the Works of Fryderyk Chopin

PWM
EDITION

SERIES A. WORKS PUBLISHED DURING CHOPIN'S LIFETIME. VOLUME V

FRYDERYK

CHOPIN

NOKTURNY

op. 9, 15, 27, 32, 37, 48, 55, 62

WYDANIE NARODOWE
Redaktor naczelny: JAN EKIER

FUNDACJA WYDANIA NARODOWEGO
POLSKIE WYDAWNICTWO MUZYCZNE
KRAKÓW 2017

SERIA A. UTWORY WYDANE ZA ŻYCIA CHOPINA. TOM V

Redakcja tomu: Jan Ekier, Paweł Kamiński

Do każdego tomu dołączone są w formie luźnej wkładki *Komentarz wykonawczy* i *Komentarz źródłowy (skrócony).*

Pełne *Komentarze źródłowe* do poszczególnych tomów będą publikowane oddzielnie.

Wydany w oddzielnym tomie *Wstęp do Wydania Narodowego Dzieł Fryderyka Chopina* – 1. *Zagadnienia edytorskie* obejmuje całokształt ogólnych problemów wydawniczych, zaś *Wstęp…* – 2. *Zagadnienia wykonawcze* – całokształt ogólnych problemów interpretacyjnych.

Nokturny wydane pośmiertnie znajdują się w tomie *Różne utwory* (29 B V).

Editors of this Volume: Jan Ekier, Paweł Kamiński

A *Performance Commentary* and a *Source Commentary (abridged)* are included in each volume in the form of a loose insert.

Full *Source Commentaries* on each volume will be published separately.

The *Introduction to the National Edition of the Works of Fryderyk Chopin* 1. *Editorial Issues*, published as a separate volume, covers general matters concerning the publication. The *Introduction…* 2. *Performance Issues* covers all general questions of interpretation.

Nocturnes published posthumously are to be found in the volume *Various Compositions* (29 B V).

3 Nokturny op. 9 / 3 Nocturnes Op. 9

Nr 1 b-moll / No. 1 B♭ minor — page / s. 12

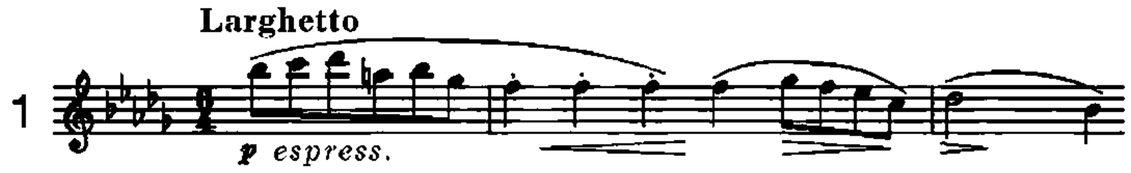

Nr 2 Es-dur / No. 2 E♭ major — page / s. 18

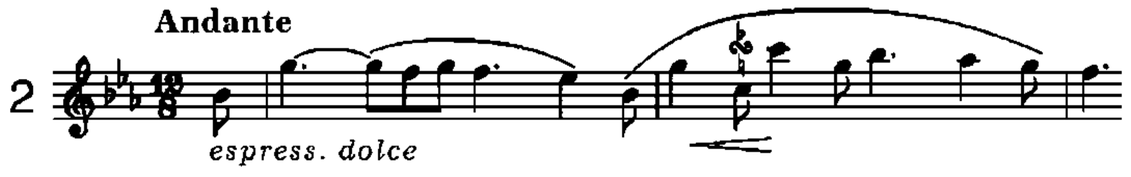

Nr 2 Es-dur / No. 2 E♭ major — page / s. 22
wersja z wariantami 1 / version with variants 1

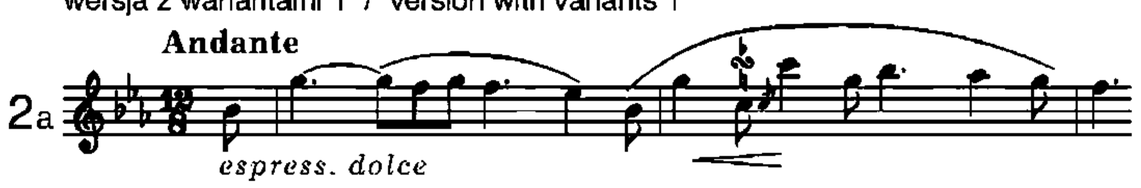

Nr 2 Es-dur / No. 2 E♭ major — page / s. 26
wersja z wariantami 2 / version with variants 2

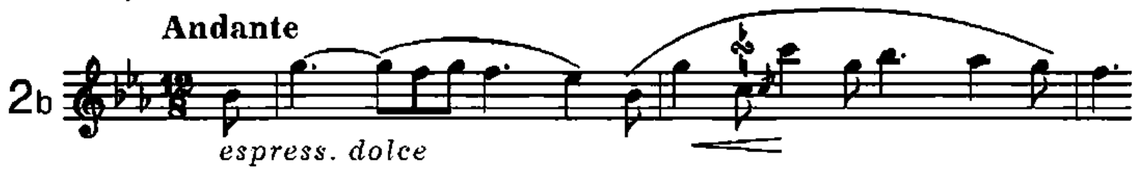

Nr 3 H-dur / No. 3 B major — page / s. 30

3 Nokturny op. 15 / 3 Nocturnes Op. 15

Nr 1 F-dur / No. 1 F major — page / s. 39

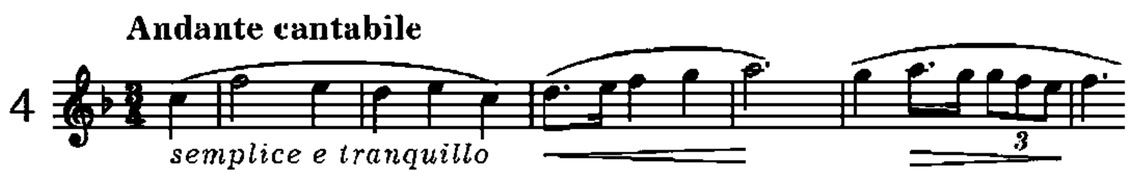

Nr 2 Fis-dur / No. 2 F♯ major — page / s. 44

Nr 3 g-moll / No. 3 G minor — page / s. 48

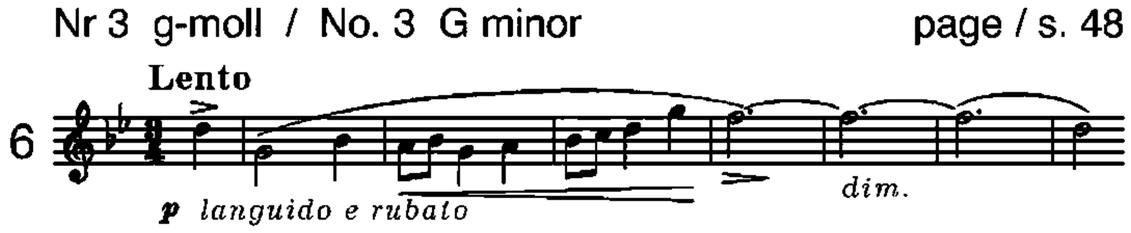

2 Nokturny op. 27 / 2 Nocturnes Op. 27

Nr 1 cis-moll / No. 1 C♯ minor — page / s. 52

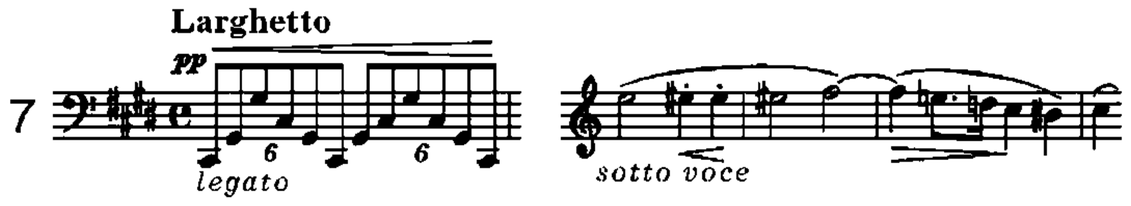

Nr 2 Des-dur / No. 2 D♭ major — page / s. 58

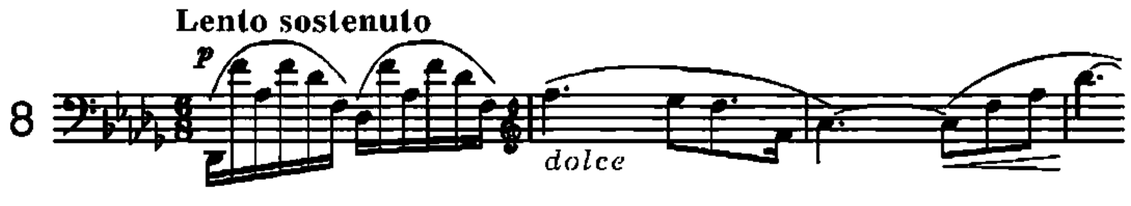

2 Nokturny op. 32 / 2 Nocturnes Op. 32

Nr 1 H-dur / No. 1 B major — page / s. 64

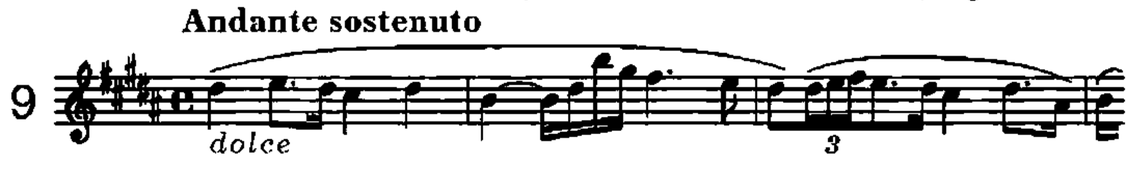

Nr 2 As-dur / No. 2 A♭ major — page / s. 68

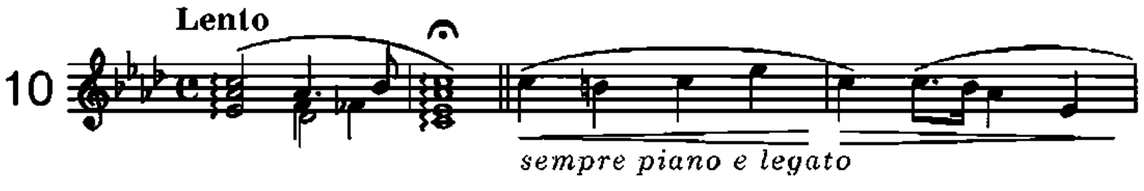

2 Nokturny op. 37 / 2 Nocturnes Op. 37

Nr 1 g-moll / No. 1 G minor — page / s. 74

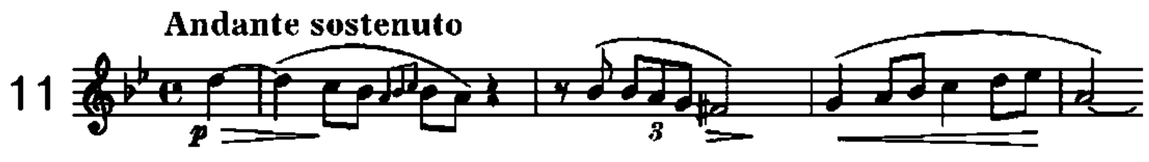

Nr 2 G-dur / No. 2 G major — page / s. 78

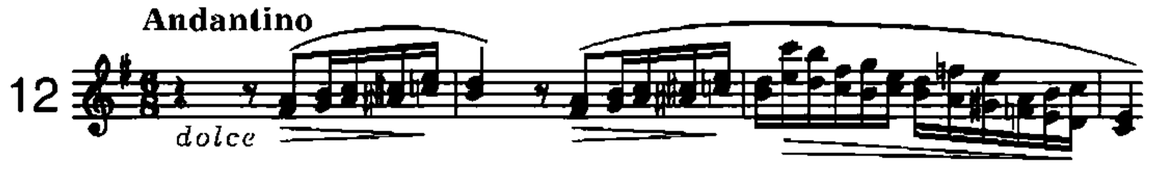

2 Nokturny op. 48 / 2 Nocturnes Op. 48

Nr 1 c-moll / No. 1 C minor — page / s. 84

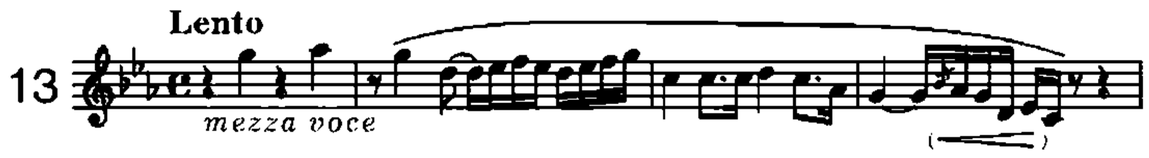

Nr 2 fis-moll / No. 2 F♯ minor — page / s. 90

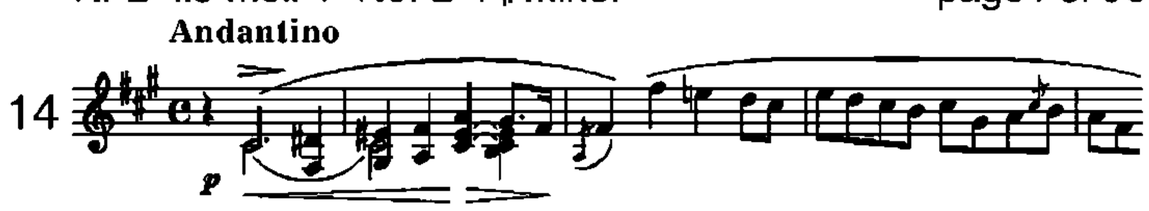

2 Nokturny op. 55 / 2 Nocturnes op. 55

Nr 1 f-moll / No. 1 F minor — page / s. 97

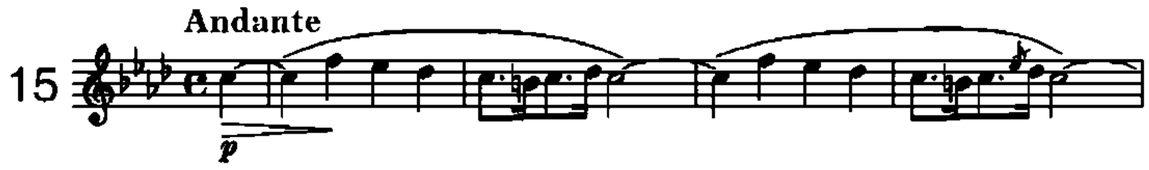

Nr 2 Es-dur / No. 2 E♭ major — page / s. 102

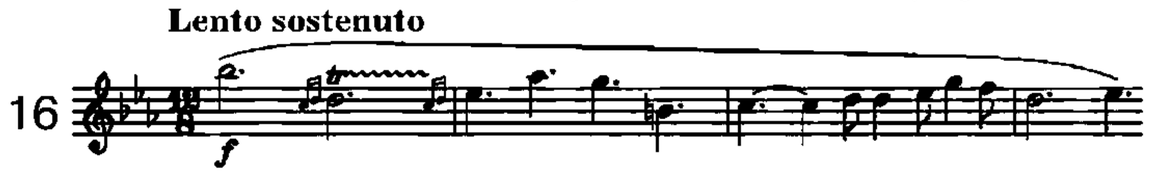

2 Nokturny op. 62 / 2 Nocturnes Op. 62

Nr 1 H-dur / No. 1 B major — page / s. 107

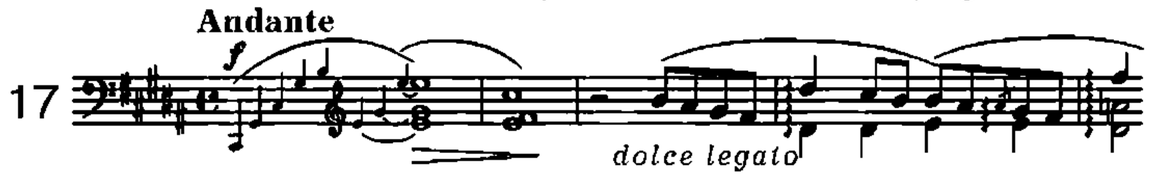

Nr 2 E-dur / No. 2 E major — page / s. 113

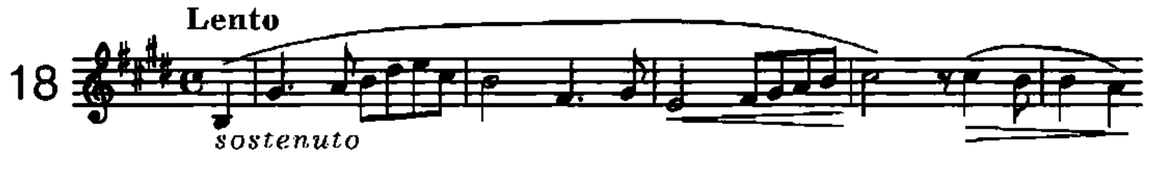

o Nokturnach ...

op. 9

„Nokturny Twoje i Mazurki zostały ponownie wydane w Lipsku, rozsprzedano je tutaj w kilka dni."

Z listu Mikołaja Chopina do F. Chopina, Warszawa 13 IV 1833.

op. 9 nr 2

„Piszesz, że się spodziewasz, że drugie Notturno nieźle grać muszę [...]. Gram je więc co dzień z wielką rozkoszą; cóż z tego, że każdą nutkę wygram, kiedy bez tej duszy z jaką je tworzyłeś!"

Z listu Izabeli Chopin do F. Chopina, Warszawa 1834.

„Chopin chciał, aby najpierw wyćwiczyć sam akompaniament obiema rękami, tak by każdy ósemkowy akord brzmiał jak zespół [ein Chor] gitar. Kiedy w ten sposób opanowało się akompaniament dwiema rękami, doskonale i prawidłowo pod względem dźwiękowym lecz piano i ściśle w tempie, w idealnie równomiernym Allegretto bez wpadania w triole, można było to wykonanie powierzyć samej lewej ręce i wprowadzić solo tenorowe [den Tenorsänger] w górnym głosie. Druga wariacja [t. 13-16] winna być zagrana Andante, trzecia [t. 21-24] — jako patetyczne Adagio; temat i druga wariacja powinny być śpiewane pełną piersią, z wyrazem lecz bez przesadnego sentymentalizowania [nicht sentimental karrikirt]."

Wilhelm von Lenz *Uebersichtliche Beurtheilung der Pianoforte-Kompositionen von Chopin [...]*, „Neue Berliner Musikzeitung" 18 IX 1872.

op. 9 nr 2 (wersja z wariantami)

„[Chopin] wpisał mi małe, ale bardzo ważne odmiany; jego nuty były czyste, drobne, wyraźne [...]"

Wilhelm von Lenz *Die grossen Pianoforte-Virtuosen unserer Zeit,* Berlin 1872.

„Gutmann grał powtórzenie tematu głównego zupełnie inaczej, niż jest ono wydrukowane, z wielką obfitością ornamentów, zapewniając, że Chopin zawsze tak je grał. Również kadencja przy końcu Nokturnu [...] miała inną postać."

F. Niecks *F. Chopin as a Man and Musician,* Londyn 1888.

op. 15 nr 3

„Zaręczają [...], że nazajutrz po bytności w teatrze na przedstawieniu Hamleta napisał Nokturn op. 15 nr 3 i dał mu napis: «na cmentarzu», ale gdy pójść miało do druku napis wymazał mówiąc: «niech się sami domyślą!»"

M. A. Szulc *Zbiór wiadomości i uzupełnień dotyczących życia i utworów Fryderyka Szopena,* „Echo muzyczne" 1880.

op. 37

„Mam nowe Notturno G-dur, które pójdzie w parze z g-moll [...]"

Z listu F. Chopina do Juliana Fontany w Paryżu, Nohant 8 VIII 1839.

op. 48

„Posyłam Ci d w a Nocturna, a resztę we środę [...] Może tam jeszcze bemolów albo krzyżyków brak."

Z listu F. Chopina do Juliana Fontany w Paryżu, Nohant 1 XI 1841.

op. 48 nr 2

„Kiedy Gutmann opracowywał ten Nokturn z Chopinem, mistrz polecił mu grać środkowy epizod jak recytatyw. «Tyran rozkazuje» mówił Chopin (o dwóch pierwszych akordach), «a ktoś inny prosi o łaskę»."

F. Niecks jw.

op. ?

„Podczas lekcji Chopin grał jak nigdy dotąd. Wydawało się, że chciał osiągnąć ideał swojej duszy poetycznej; kiedy pierwszy raz zagrał mi swoje Nokturny, tłumaczył się, że nie wyraził ich tak, jak chciał bym je usłyszała i powtórzył je w sposób jeszcze doskonalszy."

Z listu uczennicy Chopina w latach 1842-44, Emilie von Gretsch do ojca, cyt. w: J. J. Eigeldinger *Chopin vu par ses élčves*, Neuchâtel 1988.

op. 55

„Drogi Panie Härtel. [...] ponieważ mowa o interesach, zapytuję, czy będzie Panu dogadzało, jeżeli poślę Panu [...] moje 2 Nokturny i moje 3 Mazurki, licząc po 600 fr. za każdy z tych 2 opusów?"

Z listu F. Chopina do firmy Breitkopf & Härtel w Lipsku, Paryż 19 XII 1843.

op. 55 i 62

„Ja, niżej podpisany Fryderyk Chopin, zamieszkały w Paryżu rue St. Lazare [...], stwierdzam, iż sprzedałem firmie Breitkopf i Härtel w Lipsku prawo własności niżej podanych utworów mojej kompozycji, a mianowicie:

opus 55. Dwa Nokturny na fortepian [...]

opus 62. Dwa Nokturny, dtto"

Z listów F. Chopina do firmy Breitkopf & Härtel w Lipsku, Paryż 16 VII 1844 i 19 XI 1846.

about the Nocturnes ...

Op. 9

"Your Nocturnes and Mazurkas have been reprinted in Leipzig and were sold out here within a few days."

From a letter written by Mikolaj Chopin to F. Chopin, Warsaw 13 April 1833.

Op. 9 No. 2

"You write that you expect I play the second Notturno quite well [...]. So I play it every day with great delight; what does it matter that I play every little note if [I do so] without the soul with which you created it!"

From a letter written by Izabela Chopin to F. Chopin, Warsaw 1834.

"Chopin wanted the accompaniment to be studied by itself first, using both hands in such a way that each quaver chord would sound like a chorus of guitars. Only when the accompaniment had been completely mastered with two hands in this way, producing a correct and perfect sound, piano and in strict tempo, at a perfectly even Allegretto without lapsing into triplets, could we entrust it to the left hand alone, leaving the tenor voice [den Tenorsänger] to enter in the upper part. The second variation [bars 13-16] was to be played Andante, and the third [bars 21-24] — as a pathos-laden Adagio; the theme and the second variation had to sing in a full-bodied, expressive manner, but without exaggerated sentimentality [nicht sentimental karrikirt]."

Wilhelm von Lenz *Uebersichtliche Beurtheilung der Pianoforte-Kompositionen von Chopin [...],* "Neue Berliner Musikzeitung" 18 September 1872.

Op. 9 No. 2 (version with variants)

"[Chopin] just wrote in several small but very important changes for me; his script was clean, tiny, clear [...]"

Wilhelm von Lenz *Die grossen Pianoforte-Virtuosen unserer Zeit,* Berlin 1872.

"Gutmann played the return of the principal subject in a way very different from that in which it is printed, with a great deal of ornamentation, and said that Chopin played it always in that way. Also the cadence at the end of the Nocturne had a different form."

F. Niecks *F. Chopin as a Man and Musician,* London 1888.

Op. 15 No. 3

"They say [...], that the day after he attended a performance of Hamlet at the theatre he wrote the Nocturne Op. 15 No. 3 and inscribed it: «at the cemetery», but when it came to having it printed he erased the inscription, saying: «let them work it out for themselves!»"

M. A. Szulc *Zbiór wiadomości i uzupełnień dotyczących życia i utworów Fryderyka Szopena,* "Echo muzyczne" 1880.

Op. 37

"I have a new Notturno in G major which will form a pair with the one in G minor [...]"

From a letter written by F. Chopin to Julian Fontana in Paris, Nohant 8 August 1839.

Op. 48

"I am sending you the two Nocturnes and the rest on Wednesday [...] Perhaps there are still a few flats or sharps missing."

From a letter written by F. Chopin to Julian Fontana in Paris, Nohant 1 November 1841.

Op. 48 No. 2

"When Gutmann studied this Nocturne with Chopin, the master told him that the middle section should be played as a recitative: «A tyrant commands» (the first two chords), he said, «and the other asks for mercy»."

F. Niecks as above.

Op. ?

"During the lesson Chopin played as I never heard him play before. He seemed to want to attain the ideal of his poetic spirit; after playing his Nocturnes to me for the first time he apologized for not having expressed them as he wanted me to hear them, and he repeated them even more perfectly."

From a letter written by one of Chopin's pupils from 1842-44, Emilie von Gretsch, to her father, quoted in: J. J. Eigeldinger *Chopin vu par ses élèves,* Neuchâtel 1988.

Op. 55

"Dear Mr Härtel. [...] since we are discussing business, would it suit you if I sent [...] my two Nocturnes and three Mazurkas at 600 francs for each opus?"

From a letter written by F. Chopin to the firm Breitkopf & Härtel in Leipzig, Paris 19 December 1843.

Op. 55 and 62

"I, the undersigned, Fryderyk Chopin, living in Paris on rue St. Lazare [...], acknowledge that I have sold to the firm Breitkopf & Härtel in Leipzig the copyright to the works of my composition listed below, that is:

opus 55. Two Nocturnes for pianoforte [...]

opus 62. Two Nocturnes, dtto"

From letters written by F. Chopin to the firm Breitkopf & Härtel in Leipzig, Paris 16 July 1844 and 19 November 1846.

Trois nocturnes

A Madame Camille Pleyel

op. 9 nr 1

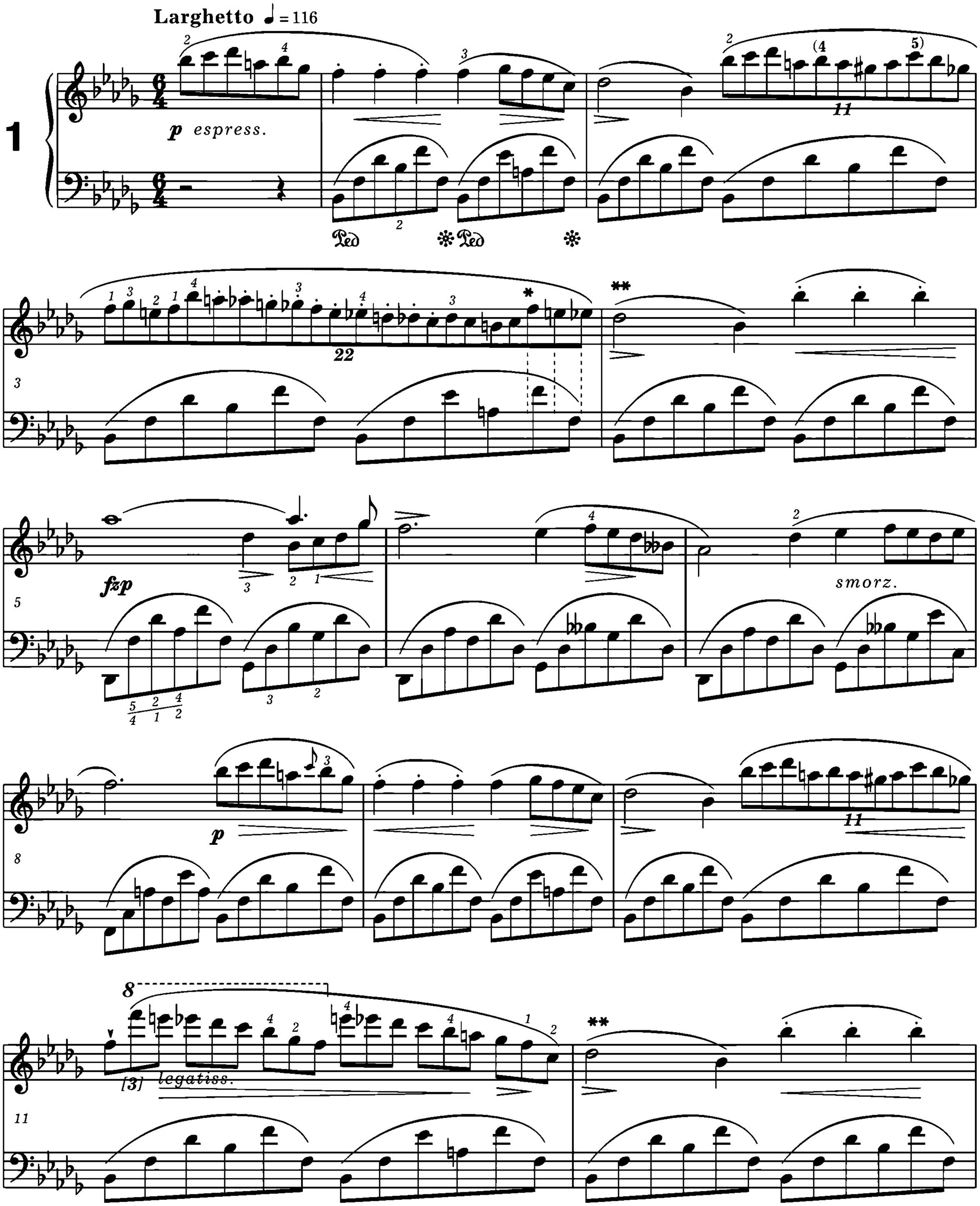

* Patrz *Komentarz wykonawczy.* * Vide *Performance Commentary.*

© 1995 by Polskie Wydawnictwo Muzyczne SA, Kraków, Poland. All rights reserved.

** Frazowanie w egzemplarzu lekcyjnym:
Phrasing in one of pupil's copies:

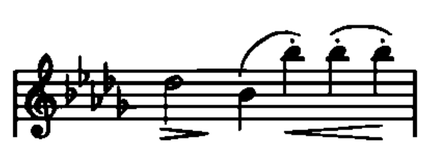

13

tr

7

f appassionato

cresc.

con forza

p

smorz.

sotto voce

pp

Ped Ped

poco rall.

ppp

a tempo

f

cresc.

p

* W zachowanych źródłach prawdopodobnie błędnie a^1:
In the extant sources the note a^1 occurs probably by mistake:

28

31

34

poco stretto

37

fzp

poco rall.

40

a tempo

ossia:

43

46

fzp

poco rall.

a tempo

49

f

ff

Ped

4

52

55

pp

sempre Ped

* Prawdopodobny wariant Chopinowski - patrz *Komentarz źródłowy.*
For a probable Chopin's variant vide *Source Commentary.*

58

61

ppp *legatissimo*

64

sempre pianissimo

67

fz

sempre ***p***

[*]

smorz.

70

rall. e dolciss.

a tempo

73

8 5 3 3 3 4 4 4 4 2 20 2

legatiss.

75

* tr

(3) 3

f

78

[(5] 4) 3

cresc.

8 (1 (3) 1)

ff

dim.

(*fz*)

80

p

(1) 5 4

smorz.

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

(82)

4 2 (4 2 4 2 4 2)

ritenuto

ff

accel. *dim.*

5) *ppp*

Ped Ped

* Podział rytmiczny 2. połowy taktu - patrz *Komentarz wykonawczy.*
For the rhythmic division of the second half of the bar vide *Performance Commentary.*

Andante ♪ = 132

2

espress. dolce

13121
(34321

f

cresc.

p

3

5

7

* W jednym z egzemplarzy lekcyjnych Chopin wpisał dodatkowe oznaczenia dynamiczne: t.8 *ppp*, t.20 *ff*, t.24 *ff* i *pp*. Wydaje się, że są to indywidualne wskazówki lekcyjne, gdyż dosłowna ich realizacja wykroczyłaby poza skalę dynamiczną odpowiednich fragmentów *Nokturnu*.

Chopin wrote additional dynamic markings into a pupil's copy: bar 8 *ppp*, bar 20 *ff*, bar 24 *ff* and *pp*. It seems that these markings were made for teachings purposes since if they were realized literally they would exceed the dynamic range of the relevant passages of the *Nocturne*.

3)

p

pp

9

3

(2 4 3 2

1)

poco rit.

4

(5)

35

4

f *a tempo*

11

5 2

4

5 4

(1 2 4 5)

–4

poco rallent.

a tempo

(1 1)

(4 4)

fz p

13

cresc.

tr

(4 1/2)

p

15

3 4 3 2 1

4 5 5 4 5 4 3 2

(1)

2 3 5 4 3 2 2 1

[13]

(1)

(3 2 1)

(4)

4

f

17

20

(2)

poco rall.

a tempo

fzp

tr

(4 4)

22

(4

2

24

(1)

(2

4)

[3]

3

p

Ped

Ped

24321

1)

5

5

5

4

5

(4

5

4

5

5

26

pp

poco rubato

sempre pp

dolciss.

Ped

Ped

Ped

Ped

Ped

* Patrz uwaga do t. 8.
Vide note to bar 8.

28

(2)

8

p

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

30

con forza

stretto

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

32

ff *senza - - - - tempo*

cresc.

(5 5 3 2 1 5

Ped

a tempo

(32)

dim. *rall.* *smorz.*

pp

ppp

[✻]

Ped

Wersja z wariantami dopisanymi w egzemplarzu lekcyjnym *
Version with variants written in a pupil's copy *

2a

Andante ♪ = 132

espress. dolce

f

p

cresc.

* Patrz *Komentarz wykonawczy.*
Vide *Performance Commentary.*

p *pp* *poco rit.* *f* *a tempo*

a tempo *poco rallent.* *fz* *p*

cresc. *p*

[13]

f

* W prezentowanym egzemplarzu lekcyjnym Chopin dopisał *8* pod *Es*. Patrz *Komentarz wykonawczy* i *źródłowy* do s. 27.
Chopin wrote the numeral *8* under *E♭* in a pupil's copy presented here. Vide *Performance* and *Source Commentaries* to page 27.

20

a tempo

poco rall.

fz p

tr

17d

17c

22

[21]

[18]

18

19a

23

[3]

25

poco rubato

27

sempre pp

dolciss.

29

p

con forza

stretto

31

ff *senza - - - - - - tempo*

24b

(32)

cresc.

(32)

dim.

(32)

rall. smorz.

a tempo

25c

pp

ppp

Wersja z autentycznymi wariantami z różnych źródeł*
Version with authentic variants from different sources*

Andante ♪ = 132

2b

espress. dolce

(1b) (1a)

(2b) (2a) (2c)

(delicatiss.)

f

p

cresc.

(3) (4) (5) (6)

[5]

** Patrz uwaga na s. 18.
Vide note on page 18.

* Patrz *Komentarz wykonawczy.*
Vide *Performance Commentary.*

9

p *pp*

poco rit.

f *a tempo*

12

a tempo

poco rallent.

fzp

14

cresc.

p

16

f

* W egzemplarzach lekcyjnych Chopin dopisał *8* pod nutami basowymi *F, G, C, F* w t. 11-12 i *Es* w t. 16. Patrz *Komentarz wykonawczy* i *źródłowy*.
In pupils' copies Chopin wrote the numeral *8* under bass notes *F, G, C, F* in bars 11-12 and *E♭* in bar 16. Vide *Performance* and *Source Commentaries*.

a tempo

poco rall.

fzp

tr

[34]

[3]

poco rubato

sempre pp

dolciss.

[36]

29

p

con forza

tr

stretto

ff senza - - - - - tempo

22a

22b

[9]

23

24a

cresc.

dim.

25a

25b

25c

pp

ppp

a tempo

rall. smorz.

(m.g.)

[3]

Allegretto ♩. = 66

3

p *scherzando*

5

9

12

espress.

16

leggierissimo

f *p*

21

25

tr

dolciss.

[21]

28

31

[8]

[8]

scherz.

35

p

* W wersji głównej dźwięk e^2 należy powtórzyć zarówno na końcu t. 26, jak i na początku t. 27. Patrz *Komentarz źródłowy*.
In the main version the note e^2 should be repeated both at the end of bar 26 and at the beginning of bar 27. Vide *Source Commentary*.

40

sostenuto

f

fz

45

p

[3]

49

stretto - - e - - -

cresc. - - - - -

54

fz

con forza

14

rall.

57

a tempo

61

p

66

143

tr

4

32

f

p

70

2

[8]

4 3

1

3 5 4

[9]

stretto - e -

74

cresc. - - - - - - - - - - - - - -

3

78

fz

con forza

2 4 5 3 2 1 3 5 2 4 4

rall.

5

a tempo

81

85

pp

Agitato

88

f

cresc.

91

fz

p

fz

94

pp

ritenuto

cresc.

* Patrz *Komentarz wykonawczy.*
Vide *Performance Commentary.*

97

ff dim.

100

p fz

103

smorz.

pp

106

f cresc.

p

109

fz pp

112 *f* *cresc.* *p*

115 *fz* *p* *dim.*

118 *pp* *cresc.* *f*

121 *cresc.* *ff* *dim.*

124 *p* [A] *fz*

127

smorz.

pp

rall.

ff

Tempo I

130

p

poco rall.

a tempo

scherzando

135

tr

* (1)

8

139

5

5

7

142

* Dźwięk e^2 należy powtórzyć. Patrz *Komentarz źródłowy* do t. 26-27 i 137-138.
The note e^2 should be repeated. Vide *Source Commentary* to bars 26-27 and 137-138.

145

150

risoluto

[11]

[3]

con forza

ritenuto

132

154

senza tempo e legatissimo

(155)

dim.

Adagio *legatiss.*

(155)

rallent.

pp *smorz.*

rall.

ppp

Trois nocturnes

A son ami Ferdinand Hiller

op. 15 nr 1

Andante cantabile ♩ = 69

semplice e tranquillo

sempre legato

poco cresc. e rite

dolciss.

p *nuto*

delicatiss.

dolciss.

smor - zan - do - -

con fuoco ♩=84

ossia:

ossia:

cre - - - - - - - scen - - - - - - - do

dim.

* Autentyczne chopinowskie ułatwienie partii pr. r. - patrz *Komentarz wykonawczy*.

** Warianty opatrzone określeniem *ossia* w t. 27, 29, 39, 41 należy traktować łącznie.

*** Wykonanie rytmu ♩. ♫ w tej części Nokturnu - patrz *Komentarz wykonawczy*.

* For Chopin's authentic simplification of the R.H. part vide *Performance Commentary*.

** The variants designated *ossia* in bars 27, 29, 39, 41 should be dealt with together.

*** For performance of the rhythm ♩. ♫ in this part of the *Nocturne* vide *Performance Commentary*.

fz *pp e poco ritenuto* *dim.*

33

a tempo

sotto voce *cresc.*

35

Ped

con fuoco

37

f

Ped

ossia:

39

fz

Ped

ossia:

41

fz *cre - - - scen - - - do*

Ped

* W jednym z egzemplarzy lekcyjnych Chopin skreślił *dim.*
Chopin erased *dim.* in a pupil's copy.

43

cre - - scen - - do

45

p ***fz*** *sempre legato* ***pp***

Ped ✻Ped ✻Ped ✻ Ped ✻Ped ✻Ped

47

dim. - - rall. - - - - - e - - calan - - do

✻Ped ✻Ped [✻]

a Tempo primo ♩ = 69

49

sotto voce

Ped ✻

53

poco cresc. -

[Ped ✻

dolciss.

- e - - ritenuto

56

59

63

dolciss.

67

pp dim.

rall. - - - - - smor - - - - - zan - - - - - - - do

71

Larghetto ♩ = 40

5

sostenuto

ossia:

leggiero

(p)

(i due Ped.)

con forza

* Palcowanie chopinowskie w tym *Nokturnie* pochodzi w całości z egzemplarzy lekcyjnych.
Chopin's fingering in this *Nocturne* comes entirely from pupils' copies.

** Wariant rozpoczęcia trylu - patrz *Komentarz wykonawczy.*
For a variant of the beginning of the trill vide *Performance Commentary.*

17

dolciss.

p

fz

pp e poco ritenuto

21

cresc.

con forza

stringendo

ritenuto

doppio movimento

25

sotto voce

29

cresc.

33

fz

36

4

cresc.

39

1

42

decresc.

dim.

fz

45

2

4

pp

dim.

molto rallentando

53

48

smorz.

a Tempo I

dolce

(pp)

(una corda)

3

7

leggierissimo

[7]

51

Ped

con forza

(pp)

fz

53

Ped

[*]

56

dim.

rall.

58

pp

fz

dim.

(i due Ped.)

Ped

60

smorzando

Ped

* Patrz *Komentarz wykonawczy* do t. 7.
Vide *Performance Commentary* to bar 7.

** Autentyczny wariant:
Authentic variant:

62

Patrz *Komentarz wykonawczy.*
Vide *Performance Commentary.*

Lento ♩. = 60

6

*p languido*e rubato*

dim.

8

poco ritenuto

16

f

a tempo

25

leggieriss.

33

* W jednym z egzemplarzy lekcyjnych *e rubato* zostało przez Chopina skreślone.
Chopin erased *e rubato* in a pupil's copy.

40

f *dim.*

a tempo

48

dim. *ritenuto* *sotto voce*

fz *fz*

55

62

sostenuto

69

cresc. *accelerando*

75

riten. dim.

81

rall.

pp

a tempo

religioso

89

p sotto voce

sempre legato

97

105

113

121

127

133

141

147

ritenuto

Deux nocturnes

A Madame la Comtesse d'Appony

op. 27 nr 1

Larghetto ♩ = 42

7

pp

legato

Ped

sotto voce

6

pp

9

12

PWM-9235

15

17

20

23

26 *ritenuto*

* Palcowanie pod nutami odnosi się do l. r., nad - do pr. r. Inne palcowania - patrz *Komentarz wykonawczy*.
Fingering under the notes refers to the L.H. and that above them to the R.H. For other fingerings vide *Performance Commentary*.

Più mosso ♩. = 54

29

ten. *ten.* *ten.* *ten.*

p

33

poco a poco *cresc.*

37

f

fz *fz* *fz* *fz*

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

sempre più stretto *ed*

41

cresc.

fz *fz* *fz* *fz*

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

appassionato

45

ff

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

sostenuto

49

fff

ritenuto

dim.

agitato

53

sotto voce

poco

- - a - -

poco - - - -

57

cresc. - - - - - - - - - - ed - - - - - - - - - - accelerando

ritenuto

61

con anima

ten.

(stretto - - - - - - - -)

65

f

ten.

71

ten.

77

cresc. - - ed - - accelerando

83

con forza

Tempo I

84

sotto voce

86

* Patrz *Komentarz źródłowy.*
Vide *Source Commentary.*

89

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

91

ritenuto

con duolo

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

calandо

94

fz *p*

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

96

rallentando

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

Adagio

99

p

fz *pp*

fz

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

Lento sostenuto ♩. = 50

dolce

ossia:

dimin.

espressivo

cresc.

* Inne odczytanie wariantu - patrz *Komentarz źródłowy*.
For another reading of the variant vide *Source Commentary*.

** W jednym ze źródeł niepewnej autentyczności zamiana ⟩ na ⟨.
In one of the sources a change of uncertain authenticity from ⟩ to ⟨.

14

16

con forza

18

ossia:

(20)

sempre legato

23

ritenuto

a tempo

pp

26

Ped

*ossia:**

pp

ossia:

29

Ped Ped Ped Ped Ped

32

leggieriss.

Ped Ped Ped

34

dolce

Ped Ped Ped Ped

36

cresc.

Ped Ped Ped Ped

* Inny, prawdopodobnie autentyczny wariant:
Another probably authentic variant:

ossia:

38

cresc.

40

cresc.

42

fz

fz

44

fz

fz

f *

cresc.

46

ff

fz

* Patrz *Komentarz źródłowy.*
Vide *Source Commentary.*

49

(1)

f

pp

tr

8

52

(delicatiss.)

48

(5 3 2 1 4)

(2 1)

3

54

con anima

(1—1)

(4)

56

con forza

fz

cresc.

appassionato

59

fz

13

**

ossia:

* Patrz *Komentarz wykonawczy*.
Vide *Performance Commentary*.

** Według oznaczenia Chopina w egzemplarzu lekcyjnym akcent odnosi się do f^1.
According to Chopin's marking in a pupil's copy the accent refers to f^1.

dolciss.

fz p

dim.

62

65

8

(2)

68

45

calando

71

smorzando

74

dolcissimo

diminuendo

Deux nocturnes

A Madame la Baronne de Billing née de Courbonne

op. 32 nr 1

Andante sostenuto

9

dolce

f stretto

delicatiss.

p

[5] poco ritenuto

in tempo

7

10

14

pp delicatiss.

17

f stretto

p

[5] poco ritenuto

tranquillo

in tempo

21

25

29

[9]

pp

32

[f] stretto

* Patrz *Komentarz źródłowy* i *wykonawczy*.
Vide *Source* and *Performance Commentaries*.

** W egzemplarzu lekcyjnym *ff*. Por. uwagę na s. 18.
ff in a pupil's copy. Vide note on page 18.

36

p *poco ritenuto*

[5]

f

40

tr

in tempo

44

3

[3] [3]

47

(f)

[9]

(p)

50

[9]

53

f stretto

57

p *poco ritenuto*

f

61

ritenuto

pp

f

(63)

fz *p* *(f)* *fz* *fz*

(63)

Adagio

p *f* *(f* *f)*

Lento

(♩ = 84)

10

sempre piano e legato

5

8

10

13

* ossia:

15

[5]

[3]

18

[3]

21

4 3 5 3 2

(2)

delicatiss.

23

tr

25

[5]

3

27

[Ped 2 ✻Ped 2 ✻]

29

(5 4) 3 5 3 3 2

Ped (✻) [✻]Ped ✻ Ped ✻

31

Ped ✻Ped ✻

33

Ped ✻Ped ✻

35

Ped ✻Ped ✻Ped ✻Ped ✻Ped ✻ Ped ✻Ped ✻Ped ✻Ped ✻

37

Ped ✻Ped ✻Ped ✻Ped ✻ ✻ Ped ✻Ped ✻Ped ✻Ped ✻

39

fz

41

43

ff

45

47

cresc.

49

* W zachowanych źródłach prawdopodobnie błędnie 2 razy kwinta *a-e*^{1}.
In the extant sources the fifth *a-e*^{1} occurs twice probably by mistake.

** Wariant wpisany przez Chopina do egzemplarza lekcyjnego: 5 nut basowych wraz z dolnymi oktawami.
Chopin wrote this variant into a pupil's copy: 5 bass notes with lower octaves.

Appassionato

51

ff

8)

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ [Ped ✻]

54

[7]

tr

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

57

[5]

[3]

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

59

[3]

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

62

delicatiss.

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

64

[5]

[3]

67

[3]

70

delicatiss.

[5]

leggieriss.

72

[9]

74

[3]

Lento

Deux nocturnes

op. 37 nr 1

Andante sostenuto

11

p

*(8)

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

5

f

[p]

(2)

tr

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

9

cresc.

13

dim.

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

17

f

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

* Wariant wpisany przez Chopina do egzemplarza lekcyjnego.
Chopin wrote this variant into a pupil's copy.

21

ff

3

3

p

tr

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ [Ped ✻]

25

(3 3)

cresc.

29

3 2 4 3 2 1 3 2

6

4

5

3

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped

33

3

5

4 3 2 3 1

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped

1 1

3

37

p

3

3

(1)

3 2

1

4

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

41

46

cresc.

51

cresc.

56

61

pp

67

Ped Ped Ped Ped Ped

71

ff

3 3 3 3

3

[p]

tr

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ [Ped ✻] Ped ✻

75

cresc. - - - - - -

dim.

Ped ✻ Ped ✻

80

3

3

p

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped

84

3

3

pp

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped

88

24
(25)

(ritenuto)

1

(1 1)

pp

Ped ✻ Ped

Andantino

12

dolce

legato

4

7

10

13

* Patrz *Komentarz wykonawczy.*

* Vide *Performance Commentary.*

16

19

22

25

28

* sostenuto

* W źródłach podstawowych pomiędzy t.28 i 29 znajduje się jeszcze następujący takt, skreślony przez Chopina w egzemplarzu lekcyjnym:
The following bar, crossed out by Chopin in a pupil's copy, can still be found between bars 28 and 29 in the primary sources:

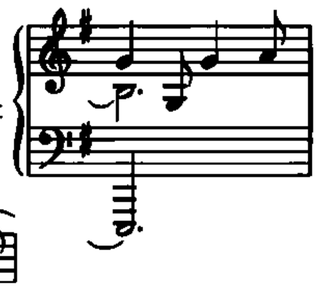

Patrz *Komentarz źródłowy.*
Vide *Source Commentary.*

** Pierwotne łukowanie tej części *Nokturnu* było bardziej motywiczne, np. w t. 29-32:
The original slurring was more motivic in this part of the *Nocturne,* e.g. bars 29-32:

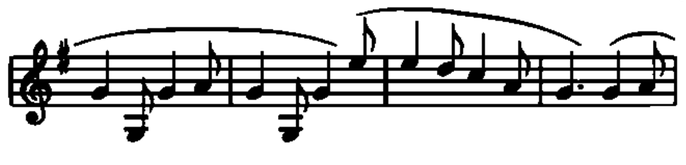

Patrz *Komentarz źródłowy.*
Vide *Source Commentary.*

34

40

cresc.

46

dim.

51

p(p)

57

62

68

f

Ped

71

Ped

74

(*p*)

Ped

77

Ped

80

Ped

sostenuto

83

[Ped ✻]

* [8]

89

94

99

cresc.

104

dim.

pp

109

* Dopuszczalne jest uzupełnienie dolnej oktawy (skala fortepianu Chopina sięgała tylko do C_1).
The addition of the lower octave is permissible (Chopin's piano only went down to C_1).

115

cresc.

cresc.

120

124

127

130

133

pp

ppp

Deux nocturnes

A Mademoiselle Laure Duperré

op. 48 nr 1

Lento

mezza voce

* L.r. Druga ćwierćnuta w niektórych źródłach: - patrz *Komentarz źródłowy.* Pr.r. - patrz *Komentarz wykonawczy.*
L.H. Second crotchet in some sources: - vide *Source Commentary.* For the R.H. vide *Performance Commentary.*

17

21

ten.

poco più lento

24

ten.

ff

sotto voce

29

sempre p

33

37 pp cresc.

40 cresc. f cresc.

(41) cresc. cresc.

43 cresc. cresc. cresc.

(44) ff ritenuto

46

47

sempre ff

48

ritenuto

fzp accel.

[*]

49

doppio movimento

agitato

pp

51

* W jednym ze źródeł cała druga połowa taktu objęta jednym łukiem. Patrz *Komentarz wykonawczy*.
The entire second half of the bar is covered by one slur in one of the sources. Vide *Performance Commentary*.

** Patrz *Komentarz wykonawczy*.
Vide *Performance Commentary*.

53

55

cresc.

(57)

60

(62)

* pp

cresc.

* Patrz *Komentarz wykonawczy.*
Vide *Performance Commentary.*

65

67

69

71

74

dim.

rall.

ff ritenuto

pp

ten.

ten.

* Patrz *Komentarz wykonawczy.*
Vide *Performance Commentary.*

Andantino

14

p

9

13

17

cresc.

f

ten.

dim.

41

cresc.

44

47

f

51

p

dim.

54

ritenuto

cresc.

Più lento

57

f *p*

61

p *p*

65

6

70

stretto - - - - *ritenuto*

cresc.

p

75

poco ritenuto - - - - - - - - *in tempo*

79

84

cresc.

88

ritenuto

(p)

93

in tempo

stretto

cresc.

97

ff

(1 4)

[13]

dim.

Tempo primo

101

p

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

104

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

108

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

ossia:

111

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ * [✻] * [✻]

115

pp

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

* Patrz *Komentarz wykonawczy.*
Vide *Performance Commentary.*

119

123

cresc.

127

p

131 sempre p

135

smorz.

* Patrz *Komentarz wykonawczy.*
Vide *Performance Commentary.*

Deux nocturnes

A Mademoiselle J. W. Stirling

op. 55 nr 1

Andante

* Wariant rozpoczęcia trylu - patrz *Komentarz wykonawczy.*
For a variant of the beginning of the trill vide *Performance Commentary.*

25

in tempo

29

f

p

34

ritenuto

39

in tempo

44

f

più mosso

48

f

(52)

57

61

65

dim.

* Patrz *Komentarz źródłowy* i *wykonawczy*.
Vide *Source* and *Performance Commentaries*.

** Autentyczne warianty rytmiczne dolnego głosu pr. r. w t. 58 i 62:
Authentic rhythmic variants in the lower voice of the R.H. in bars 58 and 62:

69

f *rallent.*

(Ped ✻)

71

stretto *ritenuto* *tempo primo*

p

(Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

75

molto legato e stretto

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

78

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

81

Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻ Ped ✻

* Frazowanie niektórych źródeł:
Phrasing in some sources:

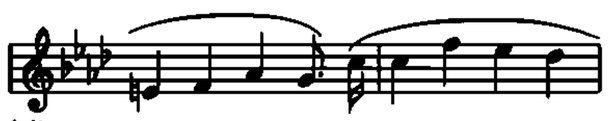

** Patrz *Komentarz wykonawczy* i *źródłowy*.
Vide *Performance* and *Source Commentaries*.

*** Inne palcowanie - patrz *Komentarz wykonawczy*.
For different fingering vide *Performance Commentary*.

84

87

cresc.

90

dim. ed accel.

93

in tempo

96

f

Lento sostenuto

16

f

13

16

cresc.

19

p

22

25

f

10

27

p

30

33

35

ff

ossia:

37

fzp

PWM-9235

39

42

cresc. - - - - - -

(1) 5 2 dim. - - - - -

45

f

47

fzp

50

cresc. - - - - -

dim. - - - - - -

53

f

55

fzp

pp

58

dim.

60

rallent.

63

in tempo

f

Deux nocturnes *A Mademoiselle R. de Könneritz*

op. 62 nr 1

Andante

17

f

dolce legato

Ped

5

8

11

14

17

20

23

25

dim.

pp

f *rall.*

27

fzp

31

34

sostenuto

37

41

45 cresc.

* Patrz *Komentarz wykonawczy* i *źródłowy.*

** Górne dźwięki akordów należy również powtarzać (t. 37, 39, 40, 58).

*** Niektóre źródła nie przerywają łuku w tych miejscach (t. 46, 48, 53, 55).

* Vide *Performance* and *Source Commentaries.*

** The upper notes of the chords must also be repeated (bars 37, 39, 40, 58).

*** In some sources the slur is not broken in these places (bars 46, 48, 53, 55).

dim.

dolciss.

cresc.

f

dim.

pp

cresc.

dim.

* Patrz *** na s.105.
Vide *** on page 105.

** Niektóre źródła przerywają łuk w tym miejscu.
In some sources the slur is broken at this point.

poco più lento

ossia:

dolce

69

poco rallent.

a tempo

ossia:

71

ossia:

73

tempo primo

pp *dim. rallent.*

75

cresc.

ritenuto

dim.

78

in tempo

81

p

Ped ✻ Ped ✻

83

Ped ✻ Ped ✻

85

pp

Ped ✻ Ped ✻

87

calando

Ped ✻ Ped ✻

90

Ped (✻ Ped) ✻ Ped (✻) ✻

18 **Lento**

sostenuto

dolce

cresc.

dim.

* Dźwięk *dis*^{1} należy powtórzyć.
The note *d♯*^{1} must be repeated.

19

cresc.

(13)

22

ff

dim.

25

p

pp

cresc.

29

ten.

f

32

p

* Wcześniejsza wersja: ćwierćnuta *H* zamiast pauzy.
An earlier version: crotchet *B* instead of the rest.

34

36

38

40

agitato

42

* Inne autentyczne frazowanie tego taktu:
Another authentic phrasing of this bar:

44

dim.

46

p

48

cresc.

f

50

cresc.

52

54

dim.

56

pp

ritenuto

cresc.

dim.

58

in tempo

p

pp

62

cresc.

dim.

ossia:

67

p

f

ritenuto

* Patrz *Komentarz wykonawczy.*
Vide Performance Commentary.

** Inne odczytanie wariantu:
Another reading of the variant:

(patrz *Komentarz źródłowy).*
(vide *Source Commentary).*

in tempo

70

p

72

74

Ped

76

78

Ped

* Patrz *Komentarz wykonawczy.*
Vide *Performance Commentary.*

Okładka i opracowanie graficzne · Cover design and graphics: MARIA EKIER
Tłumaczenie angielskie · English translation: ROSEMARY HUNT, KATHARINE TYLKO-HILL, EWA CHOLEWKA
Redaktor · Editor: JERZY ULMAN

Fundacja Wydania Narodowego Dzieł Fryderyka Chopina
ul. Okólnik 2, pok. 405, 00-368 Warszawa
www.chopin-nationaledition.com

Polskie Wydawnictwo Muzyczne
al. Krasińskiego 11a, 31-111 Kraków
www.pwm.com.pl

Wydanie II · Second Edition
Druk · Printed by
Drukarnia Regis Sp. z o.o.
05-230 Kobyłka, ul. Napoleona 4

PWM 12 153
ISMN 979-0-2740-0120-9